

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

BRNO 1972

Na základě rozboru keramiky lze nalezený soubor datovat do 16. století, tj. do doby před zpuso-
šením města švédskými vojsky v době třicetileté války a před osazením zmíněné čtvrti židovským
obyvatelstvem.

Senkgruben am Orte der einstigen Synagoge in Uherský Brod (Bez. Uherské Hradiště). Im
Frühjahr 1971 hat man beim Bau neuer Häuser am Orte der von Faschisten niedergebrannten Syna-
goge im sog. Judenviertel 6 Objekte gefunden. Vier von diesen können wir als gezimmerte Senk-
gruben und zwei als Abfallgruben betrachten. Die geborgene Keramik, die Kacheln und die reich
geschnitzte Taschensonnenuhr datieren den Fundkomplex von der zweiten Hälfte des 16. bis in den
Beginn des 17. Jhs.

NÁLEZY STŘEDOVĚKÉ KERAMIKY U BULHAR (okr. Břeclav)

BOHUSLAV KLÍMA, AŮ ČSAV BRNO

V okolí obce Bulhary došlo v roce 1971 k narušení středověkých objektů hned na dvou odlišných
místech. V obou případech se zasloužil o jejich ohlášení a záchranu místní spolupracovník ústavu
Josef Benada.

Většího významu nabyla zachraňovací akce u hájovny v lužních lesích na východ od obce. Zde
zorala lesní správa rozměrnou parcelu, která leží mezi hájovnou a slepým ramenem řeky Dyje a
tedy přesně naproti místu, kde na druhém břehu přirozené vodní nádrže, ale již na katastru obce
Přítluky, prováděl ústav v posledních letech výzkum známého staroslovanského pohřebiště a sídliště
s keramikou pražského typu. Parcela byla v minulých letech obhospodařována jako louka a teprve
po orbě se na ní objevila temně zbarvená místa a popeliště. V sedmi takových koncentracích se
sbíral nejprve J. Benada a potom J. Šlosar hojný keramický materiál. Ve vytříděném výběru jsou
zastoupeny typické okrajové střepy s ostře profilovaným přechodem na výduť, odlomená ucha a
jejich fragmenty, střepy z výdutě i větší kusy ode dna převážně středně velkých nádob, dále držadlo
trojnožky, části pokliček i železného kování. Vesměs to je prostá vesnická a běžná keramika bez
výzdoby. Jen ojediněle se objevuje jako výzdobný prvek horizontální rýha a nebo plastický stupeň
v podobě lišty. Na podkladě tvarového rozboru a srovnání je možno datovat soustředěné keramické
zboží na základě posouzení dr. B. Novotného ještě do konce 15. neb až do 16. století. Celková si-
tuace napovídala tomu, že zde byly narušeny sídlištní objekty zaniklé osady, které bude muset být
věnována archeologická pozornost ještě i nadále při zachraňovacích pracích na trase napřimova-
ného koryta řeky Dyje nebo při přechodu na intenzivní zemědělskou výrobu v souvislosti s pláno-
vanými rozsáhlými vodohospodářskými úpravami v této oblasti.

Druhé místo s narušenými středověkými památkami se nepodařilo přesněji dokumentovat. Nálezy
byly zachráněny při budování přístavby objektu vojenské správy v polesí Bulhary západně obce
a nedoprovázely je žádné podrobnější informace o nálezových okolnostech. Podle množství a cha-
rakteru předaných předmětů lze soudit spíše na prostorově omezený objekt s koncentrovanými
zlomky keramického zboží. Jsou v něm zastoupeny ve fragmentech středně velké nádobky světle
šedého a dobře vypáleného materiálu rovněž s příměsí slídy, vykazující plynulejší profil v přechodu
vykloněného okraje ve výduť, vzácně i zlomky misek, výlevky a části trojnožky, která na vnitřní
straně byla opatřena zelenou polevou. Tento materiál se hlásí spíše až do průběhu 16. století.

Funde mittelalterlicher Keramik bei Bulhary (Bez. Břeclav) konnten gleich an zwei Stellen ge-
borgen werden. In einem grösseren Ausmass kam es dazu östlich der Gemeinde beim Ackern einer
Wiese zwischen der Hegerei und einem toten Thayaarm, direkt gegenüber dem bekannten altslawi-
schen Gräberfeld und der Siedlung bei Přítluky. Von sieben dunkelgefärbten Stellen und aschigen
Flecken konnte auf der umgeackerten Wiese zahlreiches keramisches Material gesammelt werden.
In diesem sind hauptsächlich Scherben von typischen Gefässen mit ausdrucksvoll ausladendem
und verstärktem Rand und scharf profiliertem Übergang zum Gefässbauch und Topfdeckelteile ver-
treten, also einer einfachen und üblichen keramischen Ware von hellgrauer Farbe ohne Verzierung,
welche man in das Ende des 15. oder erst in das 16. Jh. datieren kann. Den Objekten, welche offen-
sichtlich mit einer mittelalterlichen Dorfwüstung zusammenhängen, wird noch in den nächsten
Jahren vom archäologischen Standpunkt, im Zusammenhang mit den umfangreichen wasserwirt-
schaftlichen Herrichtungen in diesem Raum, Aufmerksamkeit gewidmet.

Der zweite Fundort ist mit einem Objektenbau im Walde westlich der Gemeinde verbunden.
Funde von Gefäßscherben eines ähnlichen Charakters, seltener auch Fragmente von Schüsseln und
eines Dreifusses mit innerer grüner Glasur und eines Ausgussröhrchens datieren das Material eher
erst in den Verlauf des 16. Jhs. Die Funde wurden ohne Begleitumstände übergeben, nach ihrem
Charakter kann jedoch auf ein räumlich begrenztes Objekt mit Abfällen keramischer Ware ge-
schlossen werden.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné